



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופטת יעל ייטב

המערער אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד טלי ירון אלדר, רועי פלר ואוהד בוגנים

נגד

המשיב משרד האוצר/אגף מס הכנסה ומס רכוש
ע"י ב"כ עו"ד ערן סירוטה, פמד"א

פסק דין

מבוא

- 1
- 2
- 3 1. ערעור על החלטת ועדת ערר לעניין מס רכוש וקרן פיצויים (נזק מלחמה ונזק עקיף) מחוז
- 4 דרום (להלן- "הוועדה") מיום 29.3.17 (מס' 1324), שבגדרה סולק על הסף ערר שהוגש על
- 5 החלטת מנהל מס רכוש וקרן פיצויים (להלן- "המנהל"), בשל האיחור הרב בהגשת תביעה
- 6 לפיצויים בגין נזקים שנגרמו למערערת בעקבות מבצע "צוק איתן", ובשל הגשת כפל
- 7 תביעות.
- 8 2. המערערת עוסקת בתכנון, ניהול, פיקוח וביצוע של פרויקטים הנדסיים, לרבות בתחום
- 9 האנרגיה והתשתית. על פי תיאורה, עיקר פעילותה במהלך מבצע "צוק איתן", ובשנים
- 10 שקדמו לו, היה ביצוע פרויקטים בטווח של עד 40 ק"מ מגבול רצועת עזה.
- 11 3. הפרויקט נושא הערעור שלפני הוא פרויקט הקמת תחנת כוח פוטו - וולאטית הידוע בשם
- 12 "חלוציות". לטענתה של המערערת, במהלך מבצע "צוק איתן" נעצרה כמעט לחלוטין
- 13 עבודתה בפרויקט "חלוציות", בין היתר מהטעם שהעבודה התבססה על כוח אדם זר שעזב
- 14 את האתר.
- 15 4. בערעור התבקש בית המשפט להצהיר ולהורות למנהל ולוועדת הערר כל אחד מאלה:
- 16 • כי התביעה נושא הערר הוגשה במועד, ולחילופין כי היה על וועדת הערר להאריך
- 17 את המועד להגשת התביעה, כך שוועדת הערר תדון בתביעה;



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- כי אין מניעה מהגשת התביעה ב"מסלול האדום", מאחר שתביעה ב"מסלול האדום" מהווה תביעה חליפית לתביעה ב"מסלול הירוק" עם התגלות קרות הנזק, וככל שיוחלט לדחות את התביעה ב"מסלול האדום" על הסף, תיוותר על כנה התביעה ב"מסלול הירוק";
 - כי תינתן למערערת האפשרות לתקן את תביעתה בהתאם לחוות הדעת העדכנית שהגישה.
5. אקדים ואציין כי לאחר בחינת החלטת הוועדה וטענות הצדדים מצאתי שלא נפל פגם בהחלטת הוועדה, ועל כן מצאתי שיש לדחות את הערעור.

תמצית טענות הצדדים

6. לטענת המערערת, בקצירת האומר, הנזק שאירע לפרויקט "חלוציות" הוא נזק מתמשך, שעיקרו העיכוב שחל במסירת הפרויקט, ועל כן לא היה בענייננו איחור בהגשת התביעה. המערערת פירטה כי במשך כ- 56 ימים לא ניתן היה לעבוד כמעט כלל בשל המצב הביטחוני, ולאחר מכן היה צורך בהתנעה מחדש של הפרויקט, ולהכשיר צוותים מחדש, כך שהפיגור בפרויקט ארך 116 ימים (סעיף 32 לערעור). רק לאחר סיום הפרויקט, ביום 9.8.15 (סעיף 57 לערעור), עלה בידה לאמוד את הנזקים שנגרמו לה. המערערת הוסיפה וטענה כי הוועדה לא הייתה רשאית לקבוע קביעות עובדתיות באשר ליום הנזק, סמוך למבצע "צוק איתן", ללא בירור עובדתי, ומבלי לשמוע ראיות. כן טענה שככל שהערר הוגש באיחור, היה על וועדת הערר להאריך את המועד להגשתו. אשר לכפל הפיצוי טענה המערערת כי אין כל מניעה חוקית בפני הגשת כפל תביעות, על פי מסלולי התביעה השונים, והבחירה בפיצוי אחד תעשה לאחר תום בירור כפל התובענות.
7. תמצית טענת המנהל מנגד היא כי ערעורה של המערערת הוא בראש ובראשונה ערעור על קביעות עובדתיות שקבעה הוועדה, באשר ליום קרות הנזק, ובאשר למועד שבו ידעה המערערת על הנזק, בעוד שעל פי סעיף 29(ד) בחוק מס רכוש, ערעור לבית המשפט הוא "בבעיה משפטית" בלבד. עוד נטען כי בצדק לא ראתה וועדת הערר לנכון להאריך את המועד להגשת הערר, שכן לא הוצגו בפניה טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, וכיון שהבקשה לא הוגשה בטרם חלף המועד (אלא לאחר שחלף). המנהל הדגיש כי בכל המקרים שבהם הוארך המועד להגשת תביעה היה זה בבקשות שהוגשו בטרם חלף המועד, ולתקופה שאינה עולה על 14 ימים, ועל כן אין הצדקה להפלות את המערערת לטובה לעומת



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

הניזוקים האחרים שבקשותיהם לארכה נדחו, או שקיבלו ארכה קצובה בזמן. המנהל
הוסיף וטען כי לא מוקנית למערערת האפשרות להגיש כפל תביעות ולבחור בפיצוי רק
לאחר התבררותן, בהתאם לתוצאה.

ההליכים הרלוונטים בענייננו

8. ביום 3.12.14 הוגשה למנהל הודעת המערערת מיום 1.12.2014, שבה הודיעה "כי לחברות
נגרמו נזקים ממנויים כתוצאה ממבצע "צוק איתן" וכי בכוונתן להגיש תביעות לפיצויים
בגין נזקים עקיפים על אותם נזקים". בהודעה צוין כי בימים אלה אומדת המערערת את
הנזקים שנגרמו לה בעקבות המבצע, וכי בכוונתה להגיש תביעות בהתאם להוראות הדין
הרלוונטיות, הן לגבי נזקים שנגרמו ביישובי ספר המצויים בטווח של עד 7 ק"מ מגבול
רצועת עזה, והן לגבי נזקים שנגרמו בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה. בא כוחה של
המערערת ציין בסיומה של ההודעה, כי הוא ישמח "לספק פרטים נוספים בעת הצורך עד
למועד הגשת התביעות".

9. ביום 15.1.15 הגישה המערערת למנהל תביעה ראשונה לתשלום פיצויים בגין נזקי מבצע
"צוק איתן" (להלן - "תביעת הפיצויים הראשונה"). תביעת הפיצויים הראשונה הוגשה
ב"מסלול הירוק", על פי תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה
ונזק עקיף), התשל"ג-1973 (להלן - "תקנות הפיצויים") ותקנות מס רכוש וקרן פיצויים
(תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (הוראת שעה), התשע"ד-2014 (להלן -
"הוראת השעה"). בתביעת הפיצויים הראשונה עתרה המערערת לפיצוי במסלול
ה'הוצאות' בסכום של 4,000,000 ₪ לכל אחד משלושה הפרויקטים שמנתה בתביעתה,
ביניהם פרויקט "חלוציות" (פיצוי כולל בסכום של 12,000,000 ₪). בהתייחסותה לפרויקט
"חלוציות", עתרה התובעת לחילופין לפיצוי ב"מסלול השכר", בגין עלויות שכר בסכום של
358,115 ₪.

10. המערערת הוסיפה בסעיף המתייחס לפרויקט "חלוציות" כי "החברה מדווחת ומצהירה
כי היא זכאית להגיש פיצוי בהתאם ל"מסלול האדום" ואם ימצא כי היא אכן זכאית לכך,
רשאית היא, ביוזמתה, לבקש להגיש את התביעה ב"מסלול האדום" כאמור".

11. ביום 13.2.15 דחה המנהל את תביעת הפיצויים הראשונה, מהטעם "שהעסק אינו נמצא
ברשימת הישובים באזור המיוחד", כפי הנראה נוכח העובדה שמשרדיה של המערערת
היו באותה עת בעיר רחובות. ערר על החלטת המנהל הוגש לוועדה ביום 25.3.15.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

12. בעוד הערר על החלטת המנהל בתביעת הפיצויים הראשונה תלוי ועומד בפני הוועדה, הגישה המערערת, ביום 19.5.15, תביעה נוספת למנהל (להלן - "תביעת הפיצויים השנייה"), אשר הוגשה ב"מסלול האדום", בגין הנזקים שנגרמו לטענתה לפרויקט "חלוציות". ביום 24.11.15 דחה המנהל את תביעת הפיצויים השנייה מהטעמים הבאים:

- התביעה הוגשה לאחר שחלף המועד האחרון להגשתה, מועד שחל ביום 15.1.05 בשים לב לאורכות המיוחדות שניתנו לשם כך;
- המערערת אינה זכאית להטבות ב'מסלול האדום';
- הוגשה תביעה במסלול ההוצאות, אשר נדחתה, ולא אושרה החלפת מסלול.

13. ערר על החלטת המנהל הוגש לוועדה ביום 21.1.16, וביום 29.3.16 סולק הערר על הסף. החלטה זו היא נושא הערעור שלפני.

החלטת הוועדה

14. בהחלטת הוועדה נושא הערעור (להלן - "החלטת הוועדה" או "ההחלטה"), פורט כי טענותיה של המערערת בפני הוועדה היו כי תביעת הפיצויים השנייה הוגשה כתביעה משלימה וחילונית לתביעת הפיצויים הראשונה. נטען כי מועד הגשת התביעה ב"מסלול האדום" אינו כפוף למועדים שנקבעו בהוראת השעה או באורכות שניתנו, וכי מכוח **שמירת הדינים** הקבועה בהוראת השעה, אין מניעה מהגשת תביעה ב'מסלול האדום', תוך שהניזוק רשאי לבחור בפיצוי על פי אחת מהחלופות העומדות לרשותו. את מועד הגשת התביעה הסבירה העותרת בכך שאמדה את נזקה, והגישה את תביעתה מיד לאחר שקיבלה את חוות הדעת.

15. בהחלטה פורט כי לאחר הגשת בקשתו של המנהל לסילוק הערר על הסף, בשל המועד המאוחר שבו הוגשה התביעה, וכיון שלא הוגשה בקשה להארכת מועד, התקיים דיון מקדמי בפני הוועדה ביום 8.3.17. לאחר שמיעת הצדדים ולאחר שהושמעו הערות הוועדה, ביקשה המערערת שהות בת 7 ימים על מנת לשקול את צעדיה ולהודיע האם החליטה למשוך את הערר. ביום 15.3.17 הודיעה המערערת לוועדה כי היא אינה חוזרת בה מהערר, וטענה כי הערר הוגש במועד. לחילופין ביקשה מהוועדה להאריך את המועד להגשת התביעה ליום שבו הוגשה, ולהגדיל את סכום התביעה בהתאם לחוות דעתו העדכנית של המומחה מטעמה.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

16. בהחלטתה בחנה הוועדה תחילה את הבסיס הנורמטיבי וקבעה כי למערערת עמד פרק זמן
בן שלושה חודשים מיום קרות הנזק להגשת תביעתה.
17. הוועדה התייחסה בהחלטתה למועד קרות הנזק, וציינה כדלקמן:
- "באשר ליום קרות הנזק, הרי שמדובר בנזק שהעוררת טוענת כי נגרם לה
בפרויקט "חלוציות" עקב מבצע "צוק איתן". קרות הנזק הנטען בפרויקט
"חלוציות" נזכר היטב בתביעה הראשונה שהגישה העוררת במועד במסגרת
המסלול הירוק. זאת ועוד, גם בהודעת העוררת מיום 1 בדצמבר 2014 נכתב כי
נגרמו נזקים כתוצאה ממבצע "צוק איתן".
- אשר על כן אנו קובעים כי מועד קרות הנזק הנטען הוא מבצע "צוק איתן" או לכל
היותר במועד סמוך לאחריו; אף אם נניח כי הודעת העוררת על הנזק הוגשה
במועד הקבוע בסעיף 36א(א) לחוק, קרי תוך שבועיים מיום קרות הנזק, הרי
שהגשת התביעה ב- 19 מאי 2015 נעשה באיחור ניכר- הרבה מעבר לשלושה
חודשים מיום קרות הנזק הנטען".
18. אשר לטענת המערערת בדבר נזק מתמשך, קבעה הוועדה כי טענה זו אינה יכולה לעמוד,
כיון שכבר בהודעתה מיום 1.12.14 טענה המערערת לנזק מתמשך, כך שהייתה מודעת
לנזק, וכל שנתר לה היה לאמוד אותו.
19. הוועדה התייחסה לבקשה להארכת מועד, וציינה כי בקשה להארכת מועד כלל לא הוגשה
למנהל, בטענה (שפורטה בהודעתה של המערערת לוועדה) כי הסמכות למתן ארכה מסורה
לוועדה בלבד, ולא למנהל. הוועדה דחתה טענה זו והפנתה לסמכות החוקית המוקנית
למנהל להארכת המועד להגשת תביעת פיצויים.
20. אשר לסמכות הוועדה עצמה, פירטה הוועדה בהחלטתה כי בקשה להארכת מועד כלל לא
נכללה במסגרת כתב הערר, ואף לא נמסרה במועד מאוחר יותר. הבקשה נמסרה לוועדה
לראשונה במהלך הדיון המקדמי שהתקיים ביום 8.3.17. הוועדה פירטה כי ככלל, יש
להגיש את הבקשה להארכת מועד בתוך המועד שנקבע בדין להגשת התביעה. בקשה
להארכת מועד שהוגשה לאחר המועד הקבוע בדין תבחן בהקפדה יתרה, וככל שהאיחור
מהמועד שנקבע בדין ארוך יותר, תהיה בחינת הבקשה לארכה קפדנית יותר.
21. הוועדה הוסיפה וציינה בהחלטתה כי אמת המידה להארכת המועד להגשת תביעה היא
קיומם של "טעמים מיוחדים שירשמו", אשר פורשו בפסיקה כטעמים כבדי משקל,
שמקורם באירוע חיצוני לצדדים, ושאינם בשליטת מבקש הארכה. הוועדה התייחסה



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

1 לטענה שלפיה נובע האיחור בענייננו מקיומו של נזק מתמשך, וכי כימות הנזק לא יכול היה
2 להיעשות אלא בסיומו של הפרויקט, וציינה בהקשר זה כי אין מקום לקבל טענה זו כטעם
3 מיוחד המצדיק בקשה להארכת מועד באיחור כה רב, נוכח קביעת הוועדה שלפיה אירע
4 הנזק עקב מבצע "צוק איתן" לכל המאוחר במועד סמוך לאחריו, ונוכח הקביעה כי הנזק
5 היה ידוע למערערת נוכח הודעתה מיום 1.12.14. הוועדה הוסיפה וקבעה כי גם הצורך
6 בכימות הנזק אינו משום טעם מיוחד המצדיק את הגשת הבקשה במועד כה מאוחר.
7 הודגש כי טעמים אלו היו בידיעת המערערת בתוך המועד להגשת תביעה, ובוודאי שהיו
8 בידיעתה במהלך התקופה בת למעלה משנתיים עד הדיון המקדמי בערר. בשל נימוקים
9 אלו קבעה הוועדה כי נימוקי המערערת אינם עולים כדי "טעמים מיוחדים שירשמו",
10 המצדיקים בקשה להארכת מועד המוגשת באיחור כה רב, וכי די בנימוקים אלו כדי לדחות
11 את הערר על הסף.

12 22. הוועדה התייחסה בהחלטתה גם לקיומו של הליך מקביל, בערר נוסף התלוי ועומד בפניה
13 בעניין פרויקט "חלוציות", וקבעה כי לניזוקים המצויים ביישוב או באזור שהוכרז
14 כ"יישוב ספר", הוענקה אפשרות הבחירה בין שני מסלולים, ואולם לא הוענקה להם
15 הזכות לתבוע שתי תביעות שונות, על פי שני המסלולים גם יחד, ולהחליט בסופם, על פי
16 תוצאתם, איזה מסלול להעדיף. הוועדה הפנתה לכך שבמהלך הדיון שהתקיים בפניה ביום
17 8.3.17 טען בא כוחה של המערערת כי הנזק בשני המסלולים דומה, בעוד שבהודעה
18 שהוגשה כשבוע לאחר הדיון המקדמי ביקש בא כוחה של העוררת להגדיל את סכום
19 התביעה בהתאם לחוות הדעת מטעם מומחה מטעמה, שהוגשה ביום 6.3.17, היינו יומיים
20 לפני מועד הדיון המקדמי, מבלי שניתן הסבר מניח את הדעת לפער בעמדות המערערת
21 בשני המועדים.

22 23. בסיכום החלטתה ציינה הוועדה כדלקמן :

23 "משקבענו כי התביעה הוגשה באיחור מהמועד הקבוע בסעיף 36 לחוק מבלי
24 שנמצאו טעמים מיוחדים להארכת המועד להגשת תביעה החלטנו לסלק את
25 הערר על הסף. הוספנו כי תקנה 3(א) לתקנות הוראת השעה מאפשרת לניזוקים
26 אשר ביישוב או באזור שהוכרז ישוב ספר לפי התקנות העיקריות לבחור את
27 מסלול הפיצוי בין תקנות הוראת השעה לבין התקנות העיקריות.
28 הואיל וכך, לא מצאנו צורך להידרש לשאלת זכאותה של העוררת להגיש תביעה
29 לפי התקנות העיקריות וממילא לא נדרשנו למיקומו של פרויקט "חלוציות"
30 ביחס לרצועת עזה.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בטרם חתימה נשוב ונזכיר כי עניינו של פרויקט "חלוציות" תלוי ועומד לפני
הוועדה במסגרת הערר הנוסף (ערר מספר 1020) שהגישה העוררת".

המסגרת החוקית

24. הפיצוי בגין נזקי פעולות מלחמה מוסדר בפרק שמיני בחוק מס רכוש וקרן פיצויים,
התשכ"א-1961 (להלן- "חוק מס רכוש") ובתקנות שהותקנו מכוחו.

25. סעיף 36 בחוק מס רכוש מורה כי ישולמו פיצויים בעד "נזק", אשר הוגדר בסעיף 35 בחוק
מס רכוש כ"נזק מלחמה, נזק עקיף ונזק בצורת". סעיף 35 האמור מוסיף ומגדיר "נזק
מלחמה" כ"נזק שנגרם לגופו של נכס עקב פעולות מלחמה על ידי הצבאות הסדירים של
האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב פעולות מלחמה ע"י צבא הגנה
לישראל"; ו"נזק עקיף" כ"הפסד או מניעת רווח כתוצאה מנזק מלחמה בתחום ישוב
ספר, או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום ישוב ספר, עקב פעולות מלחמה
על ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב
פעולות מלחמה ע"י צבא הגנה לישראל".

26. כפי שבואר בהלכה הפסוקה, בעוד ש"נזק מלחמה", הוא נזק מצומצם בהיקפו, "שנגרם
לגופו של נכס", אשר הזכאות לפיצוי בגינו קמה בכל מקום במדינת ישראל, הגדרתו של
"נזק עקיף" רחבה יותר מבחינת היקפה, ומתייחסת לכל "...הפסד או מניעת רווח כתוצאה
מנזק מלחמה...או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים...". ואולם הזכאות לפיצוי בגינו
נתחמה לאזור גיאוגרפי מצומצם, בתחום ישוב שהשר הודיע עליו שהוא "ישוב ספר"
(ראו למשל פסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל בבג"ץ 6407/06 דורון, טיקוצקי, עמיר,
מזרחי, עו"ד נ' שר האוצר (מיום 23.9.07) (להלן- "בג"ץ דורון"), עמ' 9; בג"ץ 8803/06
גני חוגה נ' שר האוצר ואח' (מיום 1.4.07)).

27. עוד בואר בהלכה הפסוקה כי מנגנון הפיצוי המוסדר על פי חוק מס רכוש הוא מנגנון
ביטוחי באופיו, ובלשונו של כב' המשנה לנשיאה (כתוארו אז) השופט א' ריבלין ברע"א
10164/09 מנהל מס רכוש נ' אריה חברה לביטוח (מיום 28.2.12) (להלן- "פרשת אריה"),
ההסדר הקבוע בחוק מס רכוש באשר לקרן הפיצויים "מושתת בעיקרו על רעיון הביטוח"
ותכלית החוק "נותרה ביטוחית- פיזור נזקי המלחמה באופן שלא יפלו על שכמו של
הנפגע הספציפי" (סעיף 4 לפסק הדין).



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

28. תכליתו של ההסדר החוקי היא להשיב את המצב לקדמותו בהקדם האפשרי, ולהקטין את הנזקים שנגרמו לניזוקים. לשם הגשמת תכלית זו נקבע בחוק מס רכוש ובתקנות מכוחו, הסדר המאפשר בירור יעיל ומהיר של תביעות בגין אירועי נזק רבים, במצבים בלתי שגורתיים, תוך התחשבות במצבים דחופים, לעיתים תוך כדי מצב מלחמתי. נוכח אופיים של מקרי הנזק שבהם מדובר, והצורך בטיפול מיידי ומהיר, נקבעו לוחות זמנים קצרים וקצובים להליכים השונים.

29. סעיף 36א לחוק מס רכוש, אשר כותרת השוליים שלו היא "מועדים להגשת הודעה על נזק ותביעה לפיצויים" קובע –

"(א) הודעה על נזק תוגש למנהל בתוך שבועיים מיום קרות הנזק.

(ב) תביעה לפיצויים תוגש למנהל בתוך שלושה חודשים מיום קרות

הנזק."

30. סעיף 36א(7) לחוק מס רכוש מסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות "דרכי מסירת הודעה על נזק ודרכי הגשת תביעה לפיצויים". מכוח הוראה זו נקבעו הוראות משלימות בתקנות הפיצויים. כך למשל נקבע בתקנה 5 לתקנות הפיצויים, שכותרת השוליים שלה היא "מסירת הודעה והגשת תביעה", כדלקמן:

"(א) הודעה על נזק תוגש למנהל בטופס שקבע, תוך שבועיים מיום קרות

הנזק.

(ב) תביעה לפיצויים תוגש למנהל בטופס שקבע, תוך חודש מיום קרות

הנזק.

(ג) המנהל רשאי להאריך את המועדים לפי תקנות משנה (א) ו-(ב) אם

נוכח כי ישנה סיבה סבירה לכך."

31. אף שתקנה 5 בתקנות הפיצויים קובעת תקופה בת חודש בלבד להגשת תביעת הפיצויים, נוכח ההוראה הקבועה בחקיקה ראשית, בסעיף 36א(ב) בחוק מס רכוש, התקופה להגשת תביעת הפיצויים היא בת שלושה חודשים מיום קרות הנזק, ובעניין זה לא קיימת מחלוקת בין הצדדים.

32. חוק מס רכוש ותקנות הפיצויים קבעו אפוא מסגרת תחומה בזמן להגשת התביעה לפיצויים, תוך התייחסות לשני שלבים: ראשית, להגשת הודעה בדבר קיומו של נזק, שנית, להגשת תביעת הפיצויים עצמה.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אס + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

33. לשם השלמת התמונה ראוי להזכיר גם את תקנה 8 בתקנות הפיצויים, שכותרת השוליים שלה "החלטת המנהל ותשלום פיצויים", הקובעת בתקנת משנה (ב) כי "הודעה על החלטת המנהל תישלח לניזוק תוך שישה חודשים מיום הגשת התביעה, אולם אם המציא הניזוק למנהל תעודה כאמור בתקנה 6 תישלח לו ההודעה על החלטת המנהל תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו נמסרה התעודה האמורה". תקנת משנה (ג) מתייחסת למועד תשלום הפיצוי ומורה בהוראתה העיקרית כי "הפיצויים שייקבעו בהחלטה ישולמו לניזוק תוך שלושים יום מיום ההחלטה;..."
34. עולה מהמקובץ כי לשם הבטחת טיפול יעיל ומהיר בתביעות הפיצויים, נקצבו כאמור מועדים המחייבים לא רק מתן החלטה ותשלום הפיצוי במועדים קצרים, אלא גם הגשת הודעה על נזק בתוך שבועיים ימים מיום קרות הנזק, והגשת התביעה בתוך 3 חודשים מיום קרות הנזק.
35. אף שתכליתו של חוק מס רכוש היא פיצוי מהיר בגין נזקי פעולות מלחמה, לצד הבטחת מנגנון פיצוי יעיל ומהיר, שוקל ההסדר החוקי שיקולים נוספים, כגון שיקולים כלכליים ותקציביים (ראו למשל בג"ץ דורון הנ"ל), ומבקש להבטיח וודאות כלכלית במישור הפרטי והציבורי כאחד (ראו למשל ע"מ 1089-09 מיכאל דהן נ' מנהל מס רכוש ת"א (מיום 16.12.2010) (להלן - "פרשת דהן"), הן לניזוקים, הן לתקציב המדינה.
36. זאת ועוד. מנגנון זה, של מתן הודעה סמוך למועד קרות הנזק, כמו גם הגשת התביעה במועדים סמוכים לקרות הנזק, נועד לאפשר למנהל מעקב אחר האירועים שאירעו והנזקים שנגרמו, ובקרה על תוכן התביעות. עצם מתן ההודעה על הנזק מסייע בקביעת קיומם של זיקה או קשר סיבתי בין האירוע המלחמתי לבין הנזק הנטען (ראו לעניין זה למשל את פסק דינו של כב' השופט הנדל ברע"א 6540/15 כתר אחזקות בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים (מיום 18.4.16) באשר לצורך בהוכחת קיומם של זיקה וקשר סיבתי). כפועל יוצא מאפשר המנגנון שנקבע בחוק מס רכוש ועל פיו גם מניעת שימוש לרעה בפיצוי והבטחת התשלום למטרות שלשמן נועד.

האם הוגשה התביעה במועד

37. מחלוקת ראשונה בין הצדדים היא בשאלה האם הוגשה תביעת הפיצויים השנייה במועד שנקבע בחוק מס רכוש להגשת תביעה. לטענת המערערת, שגתה הוועדה שעה שקבעה כי מועד קרות הנזק הוא מבצע "צוק איתן" או במועד סמוך לאחריו, שכן הנזקים שנגרמו להם נזקים מתמשכים. בהתאם להוראת סעיף 36א(ב) בחוק מס רכוש היה עליה אמנם



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

להגיש את התביעה בתוך 3 חודשים ממועד קרות הנזק, ואולם כיון שהנזק שנגרם לה נובע
לטענתה מהתמשכות העבודות בעטיו של מבצע "צוק איתן", והפיגור בפרויקט הסתכם ל-
116 ימים, עלה בידה לכמת את נזקה רק בחודש מרץ 2017. בין היתר הפנתה המערערת
בטיעוניה לסעיף 89 **בפקודת הנזיקין [נוסח חדש]** (להלן- "**פקודת הנזיקין**"), וטענה כי
לעניין נזק שלא התגלה ביום שאירע, היום שבו נולדה עילת התובענה הוא יום **גילוי הנזק**.
38. המנהל טען כאמור מנגד כי התביעה הוגשה לאחר שחלפו המועדים הקבועים בחוק מס
רכוש להגשת תביעת פיצויים, ולאחר שהסתיימו הארכות המיוחדות שניתנו לכלל הציבור
להגשת התביעות. פורט כי מבצע "צוק איתן" החל ביום 8.7.14 והסתיים ביום 26.8.14,
ולניזוקים ניתנו מספר אורכות מרוכזות להגשת תביעות, כשהאחרונה שבהן הייתה עד יום
15.1.15. הודגש כי תביעת הפיצויים השנייה הוגשה ביום 19.5.15, היינו למעלה מ- 4
חודשים לאחר שחלף המועד האחרון להגשת תביעה על פי הארכה האחרונה שניתנה.
39. לשם הכרעה במחלוקת שבין הצדדים יש להבחין בין מועד "**קרות הנזק**", מועד "**גילוי**
הנזק", מועד "**גיבוש הנזק**", ו"**מועד אומדן הנזק**".
40. טיעוניה של המערערת מלמדים על כך שאין היא חולקת על החובה המוטלת על ניזוק
להגיש את תביעת הפיצויים בתוך 3 חודשים ממועד **קרות הנזק**, אלא שלטענתה הנזק
שנגרם לה הוא **נזק מתמשך**, ולפיכך במועד הגשת תביעת הפיצויים השנייה טרם חלפו
שלושה חודשים ממועד קרות הנזק, וכפועל יוצא טרם חלף המועד הקבוע בחוק מס רכוש
להגשת תביעת הפיצויים. כן טענה המערערת ל**נזק סמוי** ול**נזק שטרם התגבש**. המערערת
הוסיפה וטענה לכך שאת אומדן הנזק עלה בידה להשלים רק עם השלמת הפרויקט.
41. בטיעוניה הפנתה המערערת כאמור לסעיף 89 לפקודת הנזיקין, הקובע כדלקמן-

"לענין תקופת-התיישנות בתובענה על עוולות - "היום
שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה :

(1) **מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל - היום שבו**
אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל נמשך
והולך - היום שבו חדל;

(2) **מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה או**
מחדל - היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה הנזק ביום
שאירע - היום שבו נתגלה הנזק, אלא שבמקרה אחרון זה
תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך עשר שנים מיום אירוע
הנזק".



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 42. סעיף 89 בפקודת הנזיקין, העוסק בתקופת ההתיישנות, מתייחס לשתי חלופות: החלופה
- 2 הראשונה, הקבועה בפסקה (1), קובעת כי המועד שממנו נמנית תקופת ההתיישנות הוא
- 3 **מועד האירוע** של המעשה או המחדל, בדומה לקביעה בסעיף 36א(א) ו(ב) לחוק מס רכוש,
- 4 הקובעים כאמור כי המועדים **למתן הודעה ולהגשת התביעה** יימנו **"מיום קרות הנזק"**.
- 5 החלופה השנייה, הקבועה בסעיף 89(2) בפקודת הנזיקין, עוסקת ב"**נזק הסמוי**", אשר
- 6 התגלה לניזוק באיחור המצדיק את מניית תקופת ההתיישנות מיום **גילוי הנזק** ולא מיום
- 7 **קרות הנזק**.
- 8 43. ההלכה הפסוקה שעסקה בסעיף 89 בפקודת הנזיקין הבחינה בין יום **קרות הנזק**, יום **גילוי**
- 9 **הנזק**, ויום **גיבושו**. הודגש כי **"היום שבו נתגלה הנזק"** הוא יום **הגילוי** בהבדל מיום
- 10 **גיבושו של הנזק** - **"נתגלה אין פירושו נתגבש - אלא מספיק שיש ראיה לסימני הנזק-**
- 11 **הפגיעה, ואפילו לאחר מכן הוסיף והתפתח נזק חמור הרבה יותר. יש להבדיל בין אירוע**
- 12 **הנזק לבין היקפו"** (ראו ע"א 831/80 זמיר נ' כימיקלים ופוספטים בע"מ, פ"ד לו (3) 122
- 13 (1083) עמ' 128, עמ' 128; ע"א 165/86 בוכריס נ' דיור לעולה בע"מ, פ"ד לח (4) 554, 558
- 14 (1984); ע"א 10591/06 יפרח נ' מפעלי תובלה בע"מ (2010); ובלשונו של כב' השופט י'
- 15 עמית בע"א 2919/07 מדינת ישראל - הוועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל
- 16 (2010)(להלן- **"פרשת הוועדה לאנרגיה אטומית"**) - **"גילוי הנזק כמוהו כיריית הזנקה של**
- 17 **התובע לתחילת מסלול מירוץ ההתיישנות, אך אין להמתין עד לגילוי המלא של הנזק**
- 18 **ודי בסימני הנזק ו'משנתגלה הנזק, שוב אין להמתין לגיבושו השלם במלוא היקפו"**.
- 19 44. המועד שממנו נמנית אפוא התקופה להגשת התביעה הוא מועד **"קרות הנזק"**, ולא מועד
- 20 **התגבשותו**, או המועד שבו ניתן היה **לאמוד אותו**. ככל שהיה מדובר בנזק סמוי, נמנית
- 21 התקופה לכאורה ממועד **גילוי**, בכל מקרה לא ממועד גיבושו של כלל הנזק, בוודאי שלא
- 22 מיום סיום אומדנו.
- 23 45. פסקה (1) בסעיף 89 בפקודת הנזיקין מוסיפה ומורה הוראה ספציפית לעניין מעשה (או
- 24 מחדל) **נמשך והולך**, שלפיו מועד מרוץ ההתיישנות נמנה מהיום שבו חדל.
- 25 46. ההלכה הפסוקה הבחינה לעניין ה"**נזק המתמשך**", בין שלוש קטגוריות, כפי שביאר כב'
- 26 השופט י' עמית בע"א 9292/07 **חברות שדמות הדרום בע"מ נ' וועדה מקומית לתכנון**
- 27 **ובניה "שמעונים"** (מיום 6.1.10)(להלן- **"פרשת שדמות הדרום"**): הראשונה, מעשה
- 28 עוולתי- נקודתי אחד, ובצדו נזק מתמשך; השנייה, מעשה עוולתי נמשך הגורם לנזק אחד,
- 29 והשלישית, מעשה עוולתי נמשך הגורם לנזק מתחדש. שעה שמדובר במעשה עוולתי נמשך,



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 הגורם לנזק מתחדש או נמשך, מקימה העוולה הנמשכת עילות תביעה חוזרות ונשנות,
- 2 ותקופת ההתיישנות תבחן ביחס לכל עילת תביעה בנפרד, כך שהעילות המצויות מחוץ
- 3 לתקופת ההתיישנות יידחו, (אלא אם כן הנזק אינו ניתן לחלוקה ואין באפשרות הנתבע
- 4 להוכיח את חלק הנזק שנגרם בתקופה שלא חלה עליה התיישנות, אז ניתן יהיה לתבוע
- 5 בגין הנזק כולו, לרבות זה שנוצר בתקופת ההתיישנות) (ראו לעניין זה גם ע"א 9413/03
- 6 אלנקווה נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, פ"ד סב (4) 525 (2008); וכן פסק
- 7 דינה של כב' השופטת ד' ברק ארז בע"א 1206/16 חברת יהלומי סמואל רוזנבאום (1992)
- 8 בע"מ נ' מדינת ישראל (מיום 9.10.18), עמ' 30).
- 9 47. מן הכלל אל הפרט. בענייננו ניתן ללמוד מטיעוניה של המערערת וכן מההודעה שהודיעה
- 10 למנהל ביום 1.12.14, כי היא לא ערכה הבחנה בטיעוניה בין יום קרות הנזק, יום גילוי
- 11 ומועד אומדנו, בעוד שהוועדה ערכה בהחלטתה הבחנה נאותה בין השלושה.
- 12 48. מטיעוניה של המערערת ניתן ללמוד כי גם לשיטתה, ככל שמדובר במעשה עולתי נמשך,
- 13 מדובר במעשה שנמשך בתקופת מבצע "צוק איתן", ואשר הסתיים בתום המבצע, או
- 14 בסמוך לכך. על פי טענותיה של המערערת, הנזק בגינו של המבצע התמשך או התחדש
- 15 תקופת מה לאחר מכן, ואולם גם לשיטתה של המערערת חדל הנזק כעבור 116 ימים, היינו
- 16 עוד לפני הגשת ההודעה, והטעם לעיכוב בהגשת התביעה היה למעשה העיכוב באומדן
- 17 הנזק, אף שהמערערת ניסתה להציג זאת כעיכוב בשל הימשכות הנזק או התחדשותו.
- 18 49. ביום 3.12.14 הוגשה למנהל הודעת המערערת מיום 1.12.2014, שבה הודיעה המערערת
- 19 "כי לחברות נגרמו נזקים ממוניים כתוצאה ממבצע "צוק איתן" וכי בכוונתן להגיש
- 20 תביעות לפיצויים בגין נזקים עקיפים על אותם נזקים". בהודעה צוין כי בימים אלה
- 21 אומדת המערערת את הנזקים שנגרמו לה בעקבות המבצע, וכי בכוונתה להגיש תביעות
- 22 בהתאם להוראות הדין הרלוונטיות. המערערת הודיעה אפוא במפורש בהודעתה, על
- 23 נזקים שנגרמו לה בעבר. המערערת אף הודיעה על כך שהנזקים נגרמו בעטיו של מבצע
- 24 'צוק איתן', ועל כך שבמועד הגשת ההודעה היא עוסקת באומדן הנזקים. המערערת לא
- 25 ציינה בהודעתה כי נגרמים לה נזקים גם בהווה, או כי עלולים להיגרם לה נזקים בעתיד.
- 26 המערערת אף לא הגישה במועד מאוחר יותר הודעה על נזקים נוספים שאירעו לה לאחר
- 27 מבצע 'צוק איתן'. על פי דיווחה של המערערת מדובר אפוא במעשה עולתי אחד, - מבצע
- 28 "צוק איתן", או לכל היותר נמשך שהסתיים עם סיום מבצע "צוק איתן"
- 29 או בסמוך לכך, ובנזקים שהתמשכו תקופת מה לאחר מכן. משתמע מלשון ההודעה עצמה



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 כי במועד מתן ההודעה גם הנזקים הסתיימו, והם אינם מתחדשים או נמשכים ביום הגשת
- 2 ההודעה.
- 3 50. סעיף 36א(א) קובע כאמור את חובתו של ניזוק להודיע למשיב על התרחשות האירוע
- 4 הנזיקי, בדומה לחובה החלה על מבטח להודיע למבטח על קרות הנזק באופן מיידי (ראו
- 5 בסעיף 22 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן- "חוק חוזה הביטוח").
- 6 51. על חשיבות ההודעה ניתן ללמוד מהספרות והפסיקה אשר עסקו בסעיף 22 לחוק חוזה
- 7 הביטוח. כפי שבואר בספרות ובפסיקה, למתן ההודעה חשיבות רבה כיון שלמבטח אין
- 8 דרך אחרת ללמוד על קרות מקרה הביטוח, אלא באמצעות קבלת הודעה מתאימה מאת
- 9 המבטח (ראו לעניין זה למשל שחר ולר, חוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981, האוניברסיטה
- 10 העברית, תשס"ה-2005, כרך ראשון, עמ' 481 (להלן- "ולר בספרו") ; ירון אליאס, דינ
- 11 ביטוח, דין וביטוח הוצאה לאור, מהדורה שנייה, תשס"ט-2009, כרך א' (להלן- "אליאס
- 12 בספרו") עמ' 869). עוד בואר בפסיקה ובספרות כי למתן ההודעה מספר תכליות: האחת,
- 13 לאפשר למבטח לברר את חבותו, כאשר העדויות טריות והראיות בנמצא (ראו גם ע"א
- 14 519/73 פרחי נ' אלטמן, פ"ד כח (2) 152 (1974); השנייה, לאפשר למבטח לפעול במהירות
- 15 לשם הקטנת הנזק, סמוך ככל האפשר לקרות האירוע. תכליות נוספות שהוזכרו בספרות
- 16 (ראו ולר בספרו, שם), הן כי ההודעה מקשה על הגשת תביעות ביטוח נגועות במרמה, היא
- 17 מקלה על המבטח בקביעת שיעור ההתחייבויות העתידיות שלה, והיא מאפשרת
- 18 למבטח לקבוע את דמי הביטוח העתידיים בדייקנות.
- 19 52. עקרון זה של חובת ההודעה מעוגן כאמור בסעיף 36א(א) בחוק מס רכוש, הקוצב פרק זמן
- 20 למתן הודעה בדבר קרות הנזק, בשל אותם שיקולים שהוזכרו לעיל. פרק הזמן שנקבע
- 21 בסעיף 36א(א) הוא בן שבועיים ימים מיום קרות האירוע הנזקי, פרק זמן מיטיב ומקל
- 22 לעומת הקביעה בחוק חוזה הביטוח שלפיה מתן ההודעה יהיה באופן מיידי. פרק זמן מקל
- 23 זה מביא לכאורה בחשבון אפשרות לקיומם של קשיים אובייקטיביים בהגשת ההודעה,
- 24 נוכח צוק העיתים הכרוך באירועי מלחמה, ומלמד על החשיבות הרבה של הפיצוי לניזוקים
- 25 בגין פעולות המלחמה, ועל הרוח הליברלית שביסוד החוק.
- 26 53. חובת ההודעה הקבועה בסעיף 36א(א) בחוק מס רכוש, בדבר קרות הנזק, היא אפוא חובת
- 27 גילוי חיונית וחשובה, שכן היא מאפשרת למנהל לא רק לבחון בזמן אמת את האירוע
- 28 ולהקטין את הנזק, אלא גם לבחון את הקשר הסיבתי בין הנזקים הנטענים לבין אירוע
- 29 המלחמה המזכה מלכתחילה בפיצוי. מתן ההודעה אינו שלב פורמלי, כי אם שלב מהותי
- 30 וחיוני בהגשת תביעת פיצויים למנהל.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

54. מההחלטה ומטיעוני הצדדים כאחד, ניתן ללמוד כי גם המנהל וגם הוועדה נהגו בפרשנות ליברלית באשר למתן ההודעה, כראוי וכמתבקש נוכח תכליתו של הפיצוי הקבוע בחוק מס רכוש, תוך מודעות לכך שנוזקים שנגרמו בעקבות מבצע 'צוק איתן' יכול ויהיו נמשכים ומתחדשים' תקופת מה לאחר המבצע. מבצע 'צוק איתן' הסתיים כאמור ביום 26.8.14, בעוד שהודעת המערערת על אירוע הנזק נמסרה אך ביום 1.12.14, היינו למעלה משלושה חודשים לאחר סיום המבצע. כפי שמתברר מגרסתה של המערערת הוגשה ההודעה לאחר שהנוזקים הנמשכים, שארכו 116 ימים, הסתיימו. המשיב קיבל את ההודעה למרות החריגה לכאורה מהמועדים, וגם הוועדה בהחלטתה נכונה הייתה לראות את ההודעה כהודעה שהתקבלה במועד, ומכאן החלטתה שלפיה מועד "קרות הנזק" הוא מבצע "צוק איתן" או במועד סמוך לאחריו (עמ' 7, שורות 17-20).
55. עיון בטענות שהעלתה המערערת בתביעת הפיצויים השנייה מוביל לאותן מסקנות בדיוק. עולה מטיעוניה של המערערת כי מועד **קרות הנזק** הוא מבצע 'צוק איתן', שהנזק עצמו, שעיקרו העיכוב במסירת הפרויקט, ארך 116 ימים, היינו ביום הגשת ההודעה לא נגרמו לה עוד נזקים חדשים, והנזקים לא נמשכו או התחדשו לאחר מכן. המערערת שבה ונימקה את מועד הגשת התביעה בקשיי אומדן הנזק.
56. אף שהמערערת לא ערכה הבחנות בין קרות הנזק, גילוי, הימשכות או אומדנו, הוועדה בהחלטתה ערכה את ההבחנות כנדרש. הוועדה התייחסה בהחלטתה לכך שלא היה מדובר בנזק סמוי שהתגלה באיחור, אלא בנזק שהיה גלוי וידוע למערערת, שכן הנזק לפרויקט חלוציות "נזכר היטב בתביעה הראשונה שהגישה העוררת במועד במסגרת המסלול הירוק. זאת ועוד, גם בהודעת העוררת מיום 1 בדצמבר 2014 נכתב כי נגרמו נזקים כתוצאה ממבצע "צוק איתן"."
57. הוועדה התייחסה בהחלטתה ל"קרות הנזק", ופירטה כי "באשר ליום קרות הנזק, הרי שמדובר בנזק שהעוררת טוענת כי נגרם לה בפרויקט "חלוציות" עקב מבצע "צוק איתן", ועל יסוד טענותיה של המערערת על כך שהנזקים נגרמו בעקבות מבצע צוק איתן קבעה כי "מועד קרות הנזק הנטען הוא מבצע "צוק איתן" או לכל היותר במועד סמוך לאחריו."
58. הוועדה הוסיפה כי מדובר בנזק שהמערערת ידעה על קיומו, אלא שלטענתה לא ידעה לאמוד אותו בעת הגשת התביעה (ראו עמ' 7 להחלטת הוועדה, שורות 12-15).
59. על יסוד קביעותיה אלו, המבוססות על טענותיה של המערערת עצמה, קבעה הוועדה כי "אף אם נניח כי הודעת העוררת על הנזק הוגשה במועד הקבוע בסעיף 36א(א) לחוק, קרי



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 תוך שבועיים מיום קרות הנזק, הרי שהגשת התביעה ב- 19 מאי 2015 נעשה באיחור
2 ניכר- הרבה מעבר לשלושה חודשים מיום קרות הנזק הנתען".

3 60. מעבר לדרוש אציין כי לטענת המערערת רק במרץ 2017 התגבשו נזקיה ונדע לה מה היקף
4 הנזק, על יסוד חוות הדעת של המומחה מטעמה, אשר הוגשה לוועדה ביום 6.3.17. יחד עם
5 זאת, העוררת עצמה הגישה כזכור את תביעת הפיצויים השנייה עוד ביום 19.5.15, אף
6 שלטענתה טרם התגבש הנזק באותו המועד, תוך שהיא מצרפת חוות דעת לתביעתה. גם
7 לשיטתה של המערערת היה עליה אפוא להגיש את תביעת הפיצויים לפני התגבשות הנזק,
8 ולא ברור מטעוניה מדוע הגישה את תביעת הפיצויים השנייה לאחר שחלפו למעלה
9 מארבעה חודשים מתום המועדים שנקבעו לכך בחוק מס רכוש, ולא בתוך פרק הזמן בן
10 שלושת החודשים שקצב החוק להגשת תביעת פיצויים, ובמהלך תקופת הארכות שהעניק
11 המנהל. זאת ועוד. לקראת הדיון בפני וועדת הערר הגישה המערערת חוות דעת חדשה,
12 שהוכנה לטענתה לאחר שהשלימה את אומדן נזקיה. לשיטתה של המערערת אפוא ניתן
13 היה להגיש את חוות הדעת הסופית, בתום עריכת האומדן, ועל כן התנהלותה שלה אינה
14 תומכת בטענתה שלפיה היה עליה להמתין בהגשת התביעה עד סיום אומדן נזקיה.

15 61. עוד ראוי לציין כי תביעת הפיצויים הראשונה הוגשה על ידי המערערת ביום האחרון
16 להגשת תביעות על פי הארכה האחרונה שניתנה על ידי המנהל, וסביר להניח כי המערערת
17 הייתה מודעת לכך שזהו המועד האחרון להגשת התביעות. לא ניתן כל הסבר מדוע לא
18 הוגשה תביעת הפיצויים השנייה באותו מועד, בהינתן טענתה של המערערת שלפיה לא
19 מוטלת עליה כל מגבלה חוקית המונעת מבעדה להגיש שתי התביעות במקביל.

20 62. (לשם השוואה אזכיר גם את סעיפים 31 ו- 53 לחוק חוזה הביטוח, שבהתאם להם נמנית
21 תקופת ההתיישנות להגשת תביעת ביטוח מיום קרות האירוע, ולא מיום "התגבשות
22 הנזק" (ראו ע"א 1806/05 הראל חברה לביטוח נ' שחר אמיתי (מיום 21.5.08), אשר דן
23 בהוראת סעיף 31 לפני תיקונו בשנת 2014).

24 63. לסיכום נקודה זו, תביעת הפיצויים השנייה הוגשה לאחר שחלפו המועדים הקבועים
25 בחוק מס רכוש להגשת תביעת פיצויים, כפי שקבעה הוועדה בהחלטתה.

הארכת מועד



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

64. הוועדה דנה בהחלטתה בסמכויות השונות להארכת המועדים, המסורות למנהל ולוועדה
עצמה. כפי שצוין בהחלטתה, מסורה למנהל הסמכות להארכת מועדים, לרבות להגשת
תביעת פיצויים, בסעיף 51(א) בחוק מס רכוש, הקובע כי-
- "המנהל רשאי, אם נתבקש וראה סיבה מספקת לכך, להאריך כל מועד
שנקבע בחוק זה לעשיית דבר..."**
65. סמכות זו מעוגנת גם בתקנה 5(ג) בתקנות הפיצויים, המקנה למנהל סמכות להארכת
מועדים, **"אם נוכח כי ישנה סיבה סבירה לכך"**. סמכותו של המנהל אפוא היא סמכות
שבשיקול דעת, להאריך מועד ככל שישנה **סיבה מספקת או סבירה** לכך.
66. אלא שבענייננו בקשה להארכת מועד להגשת תביעת פיצויים כלל לא הוגשה למנהל,
ובטיעוניה לפני הוועדה טענה המערערת כי למנהל כלל אין סמכות להארכת מועדים.
מטיעוניה המנהל, וכן מהחלטת הוועדה, ניתן ללמוד כי המנהל נתן לכלל ציבור הניזוקים
מספר אורכות כלליות להגשת התביעות, וכן נעתר לבקשות מצד ניזוקים אחדים, שהוגשו
לפני שחלף מועד הארכה, והאריך את המועד לתקופה שאינה עולה על 14 ימים. סביר
להניח שאילו הייתה מוגשת לו בקשה להארכת מועד, היה שוקל אותה כפי שנעשה לגבי
כלל הניזוקים.
67. אשר לסמכות הוועדה, הוועדה ציינה כאמור בהחלטה כי בקשה להארכת מועד לא נכללה
במסגרת כתב הערר על החלטת המשיב, ואף לא נמסרה לה במועד מאוחר יותר. הבקשה
הועלתה לראשונה במהלך הדיון המקדמי שהתקיים ביום 8.3.17, היינו למעלה משנתיים
לאחר תום הארכה האחרונה שניתנה להגשת תובענה. הוועדה הוסיפה וציינה בהחלטתה
כי אמת המידה להארכת המועד להגשת תביעה היא קיומם של **"טעמים מיוחדים
שירשמו"**, אשר פורשו בפסיקה כטעמים כבדי משקל, שמקורם באירוע חיצוני לצדדים,
ושאינם בשליטת מבקש הבקשה לארכה.
68. הוועדה התייחסה לטענת המערערת, שלפיה נובע האיחור בהגשת תביעת הפיצויים
השנייה בקיומו של נזק מתמשך, וכי כימות הנזק לא יכול היה להיעשות אלא בסיומו של
הפרויקט, וציינה בהקשר זה כי אין מקום לקבל טענה זו כטעם מיוחד המצדיק בקשה
להארכת מועד באיחור כה רב, נוכח קביעת הוועדה שלפיה אירע הנזק עקב מבצע "צוק
איתן" לכל המאוחר במועד סמוך לאחריו, ונוכח הקביעה כי הנזק היה ידוע למערערת
נוכח הודעתה מיום 1.12.14. הוועדה הוסיפה וקבעה כי גם הצורך בכימות הנזק אינו משום
טעם מיוחד המצדיק את הגשת הבקשה במועד כה מאוחר. הודגש כי טעמים אלו היו



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 בידיעת המערערת בתוך המועד להגשת התביעה, ובוודאי שהיו בידיעתה במהלך התקופה
2 בת למעלה משנתיים עד הדיון המקדמי בערר. בשל נימוקים אלו קבעה הוועדה כי נימוקי
3 המערערת אינם עולים כדי "טעמים מיוחדים שירשמו", המצדיקים בקשה להארכת מועד
4 המוגשת באיחור כה רב, וכי די בנימוקים אלו כדי לדחות על הסף את הערר.
- 5 69. הטעם היחיד שצוין על ידי המערערת להגשת התביעה באיחור של כארבעה חודשים, מבלי
6 שצורפה אליה בקשה להארכת מועד, ומבלי שפורטו הטעמים לאיחור בהגשת התביעה,
7 היה קיומו של נזק מתמשך. ואולם כפי שצינתי, מגישתה של המערערת עצמה עולה כי
8 התביעה הוגשה באיחור בשל עיכוב באמזן הנזק (חוות דעת צורפה לתביעת הפיצויים
9 השנייה, ורק סמוך לדיון בפני הוועדה ביקשה המערערת להחליפה בחוות דעת חדשה).
10 לכל היותר מדובר בנזק מתחדש או מתמשך (שבכל מקרה חדל עוד לפני הגשת ההודעה).
11 כל אלו אינם דוחים את מועד הגשת התובענה, ואינם מצדיקים בהכרח מתן אורכות.
- 12 70. מעבר לדרוש מצאתי שיש להעיר מספר הערות באשר למבחן להארכת מועד להגשת תביעה
13 ולהגשת ערר, אף שהמערערת לא הבחינה בטיעוניה בין השניים, ואף שאין בכך כדי לסייע
14 למערערת בערעורה בפני.
- 15 71. המבחן שאותן אימצה הוועדה למתן אורכה הוא כאמור 'טעמים מיוחדים שיירשמו',
16 במיוחד בנסיבות שבהן הוגשה בקשה לארכה לאחר שחלפו המועדים, ובמיוחד כאשר חלף
17 זמן ניכר מהמועד שנקבע להגשת התביעה. לעניין הארכת המועד יש לכאורה להבחין בין
18 הארכת מועד להגשת תובענה, לבין הארכת מועד להגשת ערר. כפי שצינתי קודם לכן,
19 המועד שנקבע להגשת תביעת פיצויים למנהל הוא שלושה חודשים מיום קרות הנזק.
20 המבחן להארכת המועד שנקבע בסעיף 51(א) בחוק מס רכוש, ובתקנה 5(ג) בתקנות
21 הפיצויים, הוא סיבה מספקת או סבירה למתן ארכה להגשת התביעה, ולא 'טעמים
22 מיוחדים שיירשמו'. לעומת זאת, המועד להגשת ערר לוועדה הוא 30 ימים מיום המצאת
23 החלטת המנהל לניזוק, כפי שנקבע בתקנה 11 לתקנות הפיצויים. תקנות הפיצויים אינן
24 קובעות את הסמכות להארכת מועד להגשת ערר, כמו גם את המבחן לכך, ואולם בהעדר
25 טיעון ממצה מצד המערערת לא מצאתי שנפל פגם בהנמקתה של הוועדה בעניין זה, שלפיה
26 הארכת המועד על ידה תעשה על פי אמת המידה של 'טעמים מיוחדים שירשמו' (וראו
27 לצורך השוואה גם סעיף 22(א) לחוק בתי דין מנהליים, התשנ"ב-1992 (להלן - "חוק בתי
28 הדין מנהליים"), החל לעניין ועדת ערר אחרת מכוח חוק מס רכוש, ועדת ערר שהוקמה
29 על פי סעיף 29 בחוק מס רכוש, נוכח הוראת התחולה הקבועה בסעיף 4 ובפרט 7 בחוק בתי
30 הדין המנהליים).



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

72. בענייננו, הוגשה כאמור תביעת הפיצויים השנייה למעלה מ- 4 חודשים לאחר המועד האחרון להגשת התביעה. נוכח המועדים שפורטו אין להוציא מכלל אפשרות שגם הערר הוגש לוועדה לאחר שחלף המועד לכך. המערערת לא הגישה בקשות להארכת מועד, לא באשר להגשת התביעה, ולא באשר להגשת הערר.
73. המערערת לא טענה דבר לעניין המבחן שאותו יש לאמץ לצורך הארכת המועד להגשת התביעה עצמה, בהבדל מהארכת המועד להגשת הערר. מעבר לדרוש אציין כי תתכן הטענה שלפיה בכל מקרה אמת המידה להארכת מועד להגשת התביעה (בהבדל מהגשת הערר) היא **סיבה מספקת או סבירה**, טענה שלא נטענה בענייננו. אמת מידה זו לכאורה מאמצת מבחן 'קל יותר', המבטא את האיזון המקל שערך המחוקק בין אינטרס הניזוק לפיצוי לבין האינטרסים האחרים. ואולם גם אם הייתי מיישמת בענייננו מבחן זה, לא הייתי מוצאת שיש בכך כדי להועיל למערערת בערעורה. הסתפקות המחוקק במבחן מקל, של **סיבה מספקת או סבירה**, אינו מעיד על העדר כל מסגרת זמנים להגשת תביעה. ההיסטוריה החקיקתית מלמדת דווקא על כך שהמחוקק ראה חשיבות רבה בקציבת מועדים, להגשת הודעה ותביעה. בעוד שבתחילה לא נקבעו בחוק מס רכוש מועדים למתן הודעה ולהגשת התביעה, תוקן חוק מס רכוש בשנת 1999, ונקבעו בו המועדים האמורים במפורש. בהצעת החוק בואר כי סעיף 35 לחוק מס רכוש קובע כי ישולמו פיצויים בעד נזק, ואולם לא קיימת בחוק הוראה בדבר המועד למתן ההודעה על הנזק ולהגשת תביעה בשלו, ועל כן מוצע לתקן את חוק מס רכוש ולקבוע הוראות אלו. המחוקק ראה אפוא חשיבות רבה בקביעת מסגרת זמנים, לא רק כדי להבטיח טיפול מהיר ויעיל בתביעות, אלא גם בשל שיקולים נוספים.
74. מתן אורכה להגשת תביעה מחייב עריכת איזון נאות בין תכלית חוק מס רכוש לפצות ניזוקים בגין נזקי מלחמה שהיו להם ולגרום 'לפיזור נזק' מיטבי, מצד אחד, לבין תכליות מערכתיות ותקציביות מצד שני. ההלכה הפסוקה הכירה בכך שקביעת מועדים, בעיקר בענייני מסים, היא קביעה מהותית, נוכח החשיבות הרבה לוודאות הנדרשת לשם יציבות תקציבית ומערכתית. **בפרשת דהן** אושרה החלטת וועדת הערר לדחות ערר שהוגש באיחור בן חודש בלבד, שלא צורפה אליו בקשה להארכת מועד, ולא הוצגו טעמים מיוחדים לאיחור. קביעה זו אושרה גם על ידי בית המשפט העליון (ראו פסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן ברע"א 2994/11 **דהן נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים** (מיום 30.5.11)). תכלית הפיצוי כשלעצמה אינה מצדיקה אפוא ביטול המסגרות למתן פיצוי, התחומות במועדים,



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 והארכת המועד, גם אם אמת המידה לה היא סיבה **מספקת** או **סבירה**, לא תעשה באופן
2 אוטומטי.
3 75. לסיכום נקודה זו, גם אם המבחן שנקבע למתן ארכה להגשת תביעה הינו מבחן מקל, של
4 סיבה **מספקת** או **סבירה**, אין לפרש מבחן זה כמבטל את דרישת המועדים מעיקרה. הגשת
5 תביעה באיחור בן מספר חודשים, מבלי להגיש כל בקשה למתן ארכה, פוגעת באיזון
6 שנקבע בחוק מס רכוש בין האינטרסים השונים. בוודאי שלא היה מוטל על המנהל להאריך
7 את המועד להגשת תביעת הפיצויים השנייה כאשר לא הוגשה לו כל בקשה.
8 76. הואיל והבקשה להארכת מועד הוגשה רק למעלה משנתיים מיום **קרות הנזק**, והואיל
9 שהטעם היחיד שנטען בבקשה להארכת מועד הוא קשיי אומדן של התביעה (אגב מבלי
10 שפורט מדוע ארך האומדן שנים כה רבות), והואיל **שגיבוש הנזק** או **אומדנו** אינם
11 מצדיקים הארכת מועד, אף אינם מהווים סיבה סבירה או מספקת לאי הגשת התביעה
12 במועד, שעה שהמועדים חיוניים למנגנון הפיצוי, לא מצאתי פגם בהחלטת הוועדה שלא
13 להאריך את המועד.
14

הגשת כפל תביעות

15
16 77. מחלוקת נוספת בין הצדדים היא בשאלה האם רשאית המערערת להגיש כפל תביעות
17 78. תקנה 3 להוראת השעה, העוסקת ב**שמירת דינים**, קובעת כדלקמן.

18 (א) אין באמור בתקנות אלה כדי לפגוע בזכאותו של ניזוק ביישוב
19 או באזור שהוכרז יישוב ספר ערב תחילתן של תקנות אלה, והוא
20 רשאי לבחור בין פיצוי לפי תקנות אלה לבין פיצוי לפי התקנות
21 העיקריות.

22 (ב) לגבי נזק שאירע באזור שבטווח של עד שבעה קילומטרים
23 מרצועת עזה ובאזור התעשייה הדרומי של העיר אשקלון, יהיה
24 רשאי ניזוק באזור כאמור לבחור בין פיצוי לפי תקנות אלה לבין
25 פיצוי לפי התקנות העיקריות.

26 (ג) בחר ניזוק בפיצוי לפי התקנות העיקריות, יחולו עליו התקנות
27 העיקריות כנוסחן ערב התקנת תקנות אלה, בשינויים אלה:
28



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

79. הצדדים חלוקים ביניהם באשר לפרשנות התקנה. בהתאם לפרשנותה של המערערת, רשאי
הניזוק להגיש שתי תביעות, על פי כל אחד משני המסלולים, ולבחור בפיצוי המועדף על
ידו בתום הדיונים ולאחר שיתבררו שתי תביעותיו. המנהל טען מנגד כי על הניזוק לבחור
מבעוד מועד במסלול לפיצוי המועדף עליו, ולהגיש תביעה אחת בהתאם לבחירתו.
בהחלטתו נושא הערר קבע כאמור המנהל כי **"הוגשה תביעה במסלול ההוצאות, אשר
נדחתה, ולא אושרה החלפת מסלול"**.
80. בהחלטתה ביכרה הוועדה את פרשנות המנהל, וקבעה כי לניזוקים המצויים ביישוב או
באזור שהוכרז כ"יישוב ספר", הוענקה אפשרות הבחירה בין שני מסלולים, ואולם לא
הוענקה להם הזכות לתבוע שתי תביעות שונות, על פי שני המסלולים גם יחד, ולהחליט
בסופם, על פי תוצאתם, איזה מסלול להעדיף. לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת הוועדה גם
בעניין זה.
81. מבחינת תכלית החקיקה, הצורך במנגנון יעיל ומהיר לבירור התביעות, תומך בפרשנות
המנהל. מטבע הדברים, אופיו של הפיצוי ותכליתו מחייבים הערכות לתשלום פיצוי
בדחיפות, במצבים בלתי שגרתיים, תוך כדי בירור תביעות של ניזוקים רבים, לעיתים
במצבי מלחמה מתמשכים. מתן אפשרות לניזוקים לנהל במקביל שתי תביעות תסרביל עד
מאוד את הליך הבירור, ותחייב לא רק את המנהל לדון בשתי תביעות מקבילות, אלא
לעיתים גם את וועדת הערר, ואת בתי המשפט בשתי ערכאות. פרשנות המערערת אינה
עולה בקנה אחד עם טיבו של הפיצוי בעד נזק מלחמה ונזק עקיף, והיא מסכלת את תכליתו
של ההסדר.
82. לפרשנות זו, שלפיה מוטל על הניזוק לבחור מלכתחילה במסלול המועדף עליו ולברר את
תביעתו במסלול אחד, עיגון בלשון התקנה, שכן תקנה 3 להוראת השעה אמנם עוסקת
באופן כללי בפיצוי, ואולם היא אינה מקנה במפורש לניזוק את האפשרות להגיש שתי
תביעות בשני המסלולים.
83. לשם השוואה ראוי להזכיר את סעיף 36 **בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959**
(להלן - **"חוק תגמולים ושיקום"**), הקובע -
"א) חייל משוחרר או נכה אשר זכאי, בשל נכות שלקה בה, לתשלומים, לפי חוק זה, והוא
זכאי, בשל המחלה, החבלה או החמרת המחלה, שכתוצאה מהן לקה באותה נכות, גם
לפיצויים לפי חוק אחר, יחולו עליו הוראות אלה:



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

(1) הוא רשאי לנקוט צעדים משפטיים כדי לזכות בתשלומים לפי חוק
זה וכן בפיצויים לפי החוק האחר, אך לא ייגבה פיצויים לפי החוק
האחר ותשלומים לפי חוק זה כאחד; ...
84. חוק תגמולים ושיקום מקנה במפורש את האפשרות להגשת שתי תביעות, וניהולן במקביל,
תוך כדי מתן אפשרות **לגבות** את הפיצויים על פי אחד מהם בלבד, אפשרות שאינה קיימת
כאמור על פי חוק מס רכוש.
85. הפרשנות שלפיה אין לאפשר ניהול שתי תביעות במקביל בהעדר הוראה מפורשת בדין
המאפשרת ניהול שני הליכים נתמכת גם בכלל הידוע של 'הליך תלוי ועומד', המקנה לבית
המשפט סמכות לעכב בירור תובענה בשל קיומו של הליך מקביל, וזאת בשל שיקולים של
'יעילות הדיון, חסכון במשאבי זמן והוצאות, מניעת הכרעות סותרות, נוחות בעלי הדין
והכרעה מהירה בסוגיות שלפניו (ראו למשל: SES S.A. 4349/18 נ' שמואל (שמוליק) קורן
(מיום 21.8.18); רע"א 8901/06 ובר נ' הר נשגב השקעות בניה ופיתוח בע"מ (מיום
25.12.2005)).
86. הפרשנות שלפיה בהעדר הרשאה מפורשת בדין לנהל שני הליכים במקביל נתמכת בתכליתו
של הדין ובלשונו. לא למותר לציין כי בהחלטת המנהל צוין כי לא הוגשה בקשה לשנות
את מסלול התביעה שנבחר, וניתן ללמוד מכך שקיימת אפשרות לשינוי המסלול.
87. **לסיכום נקודה זו, לא מצאתי שנפל פגם בהחלטת הוועדה בנושא זה, שכן בהעדר
אפשרות מפורשת בדין להגשת תביעות כפולות, האפשרות להגשת כפל תביעות אינה
קיימת, ועל הניזוק לבחור מראש מהו המסלול המועדף עליו לבירור נזקיו ולקבלת פיצוי,
ולהגיש תביעה אחת, בהתאם לבחירתו.**

סילוק על הסף

88. המערערת קבלה בטיעוניה על כך שהוועדה סילקה את הערר על הסף, מבלי לקיים דיון
לגוף טענותיה ומבלי להשתית את קביעותיה העובדתיות על שמיעת ראיות.
89. סילוק תובענה (או ערר) על הסף, הינו סעד קיצוני, השמור למקרים חריגים, וזאת כדי לא
לפגוע בזכות הגישה לערכאות אשר הוכרה במשפטינו כזכות יסוד. בהלכה הפסוקה הודגש
כי "בית המשפט ישתמש בסמכותו למחוק תביעה על הסף ... רק במקרים בהם יהיה ברור,
כי בשום פנים ואופן אין התובע יכול לקבל, על יסוד הטענות המבססות את תביעתו, את
הסעד המבוקש. בית המשפט – בבואו לשקול אפשרות זו – ינהג בזהירות רבה וישתמש



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

בסמכותו רק במקרים קיצוניים ויוצאי דופן" (ע"א 35/83 חסין נ' פלדמן, פ"ד לו (4) 721, 724 (1983)). הדברים נכונים ביתר שאת כאשר מדובר בדחיה על הסף, אשר יוצרת מעשה בית דין (ראו: ע"א 7218/10 שיליאן נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (29.1.2012)). עוד הוטעם בפסיקה כי "מחיקת תובענה או דחייתה על הסף הן בגדר אמצעים, הננקטים בלית ברירה, ופתרון ענייני של כל מחלוקת, לגופה, הוא לעולם עדיף" (ע"א 693/83 שמר נ' רשם המקרקעין תל-אביב-יפו, פ"ד מ(2) 668, 671 (1986))" כפי שהטעים כב' השופט ד' מינץ בע"א 6953/16 קאסם אבו חסאן נ' מדינת ישראל ואח' (מיום 10.5.18).

90. ככלל יש לבכר דיון ענייני לגופו של עניין בפני וועדת הערר, במיוחד בשים לב לתכליתו של חוק מס רכוש להבטיח פיצוי לנזק שנגרם בעטיו של מבצע 'צוק איתן'.

91. בענייננו התרשמתי שהמערערת לא הותירה ברירה של ממש בפני הוועדה, ועל כן התקיימו הנסיבות החריגות המצדיקות סילוק על הסף.

92. בענייננו, לא זו בלבד שתביעת הפיצויים השנייה הוגשה לאחר שחלפו המועדים להגשתה, למרות העובדה שהמנהל נתן לכלל הניזוקים אורכות של ממש להגשת התביעות, אף קיבל את ההודעה שהוגשה על ידי המערערת לכאורה לאחר שחלף המועד, ולא זו בלבד שתביעת הפיצויים השנייה הוגשה מבלי שהתבקשה בקשה להארכת מועד, ובקשה להארכת מועד הוגשה בכדרך אגב ובאופן לקוני, למעלה משנתיים לאחר קרות הנזק, מבלי שצוינו טעמים סבירים המצדיקים הארכת מועד בנסיבות העניין, תביעת הפיצויים השנייה הוגשה במקביל להגשת תביעת הפיצויים הראשונה, שערר על החלטת המנהל בה היה עדיין תלוי ועומד בפני ועדת הערר, בשעה שלא הוקנתה למערערת הזכות לנהל שני הליכים שונים בגין אותו הנזק.

93. עוד אציין כי קביעותיה העובדתיות של הוועדה מבוססות על טיעוניה של המערערת עצמה, בהודעה, בתביעת הפיצויים הראשונה, ובתביעת הפיצויים השנייה, תוך כדי קבלת גרסתה של המערערת למועדי קרות הנזק. בנסיבות אלו לא היה בשמיעת ראיות כדי לשנות מקביעותיה של הוועדה.

94. ניכר היה מהחלטת הוועדה שבנסיבות האמורות לא נותרה בידיה ברירה של ממש אלא לסלק כאמור את הערר על הסף.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 17-06-27245 אם + דבליו גרופ (ישראל) בע"מ נ' משרד האוצר/אגף מס הכנסה
ומס רכוש

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

סיכום

95. אשר על כן, מצאתי שהחלטת הוועדה לסלק את הערר על הסף, בשל האיחור בהגשת התביעה, מבלי שהתבקשה ארכה, ומבלי שהתקיימו נסיבות המצדיקות הארכת מועד, ובשל הגשת 'כפל תביעות', הייתה החלטה סבירה, ולא מצאתי בה פגם.

96. אשר על כן אני דוחה את הערעור.

97. המערערת תשלם למשיב את הוצאותיו בסכום של 20,000 ₪, בתוך 30 ימים. ככל שהסכום לא ישולם במועד, הוא יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין.

ניתן היום, א' טבת תשע"ט, 09 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.


יעל ייטב, שופטת